

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
з дисципліни
«КРАЇНОЗНАВСТВО»

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

освітньо-професійна програма Міжнародна інформація та міжнародні комунікації

вид дисципліни: обов'язкова

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

1. Навчальний контент:

Розділ 1. Методологічні засади країнознавства

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна.

Предмет, метод та завдання країнознавства. Об'єкт вивчення країнознавства. Підходи до вивчення країнознавства. Головні завдання країнознавства. Країнознавство як наука. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.

Географічне положення держав світу. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова, психологічна, теорія насильства та інші). Історичні типи держави. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші), функції держави. Сутність сучасної держави.

Тема 3. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття суверенітету держави та його співвідношення з суверенітетом народу та суверенітетом нації. Громадянське суспільство та держава. Поняття громадянського суспільства та його ознаки. Політична система суспільства та держава. Елементи політичної системи суспільства. Поняття та структура форми держави. Види державного правління: монархія та республіка. Форми державного устрою держави: унітарні держави, федерації та конфедерації. Поняття та види політичного режиму держави.

Тема 4. Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.

Загальні засади районування світу. Регіони світу: країни Європи, країни Азії, країни Африки, країни Північної та Південної Америки, країни Австралії та Океанії. Поняття та функції держави як учасника міжнародних відносин.

Розділ 2. Загальна характеристика політичної, економічної, соціальної та правової систем України та інших країн світу

Тема 1. Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).

Форма держави Україна (форма правління

- республіка, форма державного устрою - унітарна держава, політичний режим - демократичний). Політична система України: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 2. Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).

Форма держав Європи (країни Західної Європи: Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія; країни Центральної Європи: Польща; країни Східної Європи: Росія, Казахстан, Туреччина; країни Північної Європи: Скандинавські країни): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Європи: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 3. Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).

Форма держав Азії (країни Закавказзя: Грузія; країни Центральної Азії: Узбекистан; країни Південно-Західної Азії: Іран; країни Південної Азії: Індія; країни Східної Азії: Китай, Японія; країни Південно-Східної Азії: Індонезія): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Азії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 4. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).

Форма держав Північної та Південної Америки (країни Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; країни Центральної Америки: Куба; країни Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Північної та Південної Америки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 5. Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Африки).

Форма держав Африки (країни Північної Африки: Єгипет; країни Західної Африки: Нігерія; країни Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; країни Східної Африки: Кенія; країни Південної Африки: Південно-Африканська Республіка): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Африки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).

Форма держав Австралії та Нової Зеландії: форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Австралії та Нової Зеландії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

1.2. Плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи.

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна.

План:

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави. План:

1. Географічне положення держав світу.
2. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова, психологічна, теорія насильства та інші).
3. Історичні типи держави.
4. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші), функції держави.
5. Сутність сучасної держави.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 3. Держава в політичній системі суспільства.

План:

1. Поняття суверенітету держави та його співвідношення з суверенітетом народу та суверенітетом нації.
2. Громадянське суспільство та держава.
3. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
4. Політична система суспільства та держава.
5. Елементи політичної системи суспільства.
6. Поняття та структура форми держави.
7. Види державного правління: монархія та республіка.
8. Форми державного устрою держави: унітарні держави, федерації та конфедерації.
9. Поняття та види політичного режиму держави.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 4. Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин. План:

1. Загальні засади районування світу.

2. Регіони світу: країни Європи, країни Азії, країни Африки, країни Північної та Південної Америки, країни Австралії та Океанії.

3. Поняття та функції держави як учасника міжнародних відносин.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 5. Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).

План:

1. Форма держави Україна (форма правління - республіка, форма державного устрою - унітарна держава, політичний режим - демократичний).

2. Політична система України: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. – 680 с.

3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).

План:

1. Форма держав Європи (країни Західної Європи: Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія; країни Центральної Європи: Польща; країни Східної Європи: Росія, Казахстан, Туреччина; країни Північної Європи: Скандинавські країни): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний.

2. Політична система країн Європи: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. – 680 с.

3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).

План:

1. Форма держав Азії (країни Закавказзя: Грузія; країни Центральної Азії: Узбекистан; країни Південно-Західної Азії: Іран; країни Південної Азії: Індія; країни Східної Азії: Китай, Японія; країни Південно-Східної Азії: Індонезія): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний.

2. Політична система країн Азії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та

культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 8. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).

План:

1. Форма держав Північної та Південної Америки (країни Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; країни Центральної Америки: Куба; країни Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний.

2. Політична система країн Північної та Південної Америки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки).

План:

1. Форма держав Африки (країни Північної Африки: Єгипет; країни Західної Африки: Нігерія; країни Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; країни Східної Африки: Кенія; країни Південної Африки: Південно-Африканська Республіка): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний.

2. Політична система країн Африки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.

3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).

План:

1. Форма держав Австралії та Нової Зеландії: форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний.

2. Політична система країн Австралії та Нової Зеландії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура).

3. Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Завдання: ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації, виступи на семінарському занятті за визначеною темою.

Література:

1. Довгань Г. Д. Страноведение: Справочник / Г. Д. Довгань, А. И. Сиротенко, А. Г. Стадник. – Х.: Веста: Изд-во «Ранок», 2007. – 480 с.

2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник / О. Ф. Скакун. – Х. – 2018. - 680 с.
3. Конституционное право зарубежных стран : учебник / под общ. ред. М. В. Багла, Ю. и, Лейбо и Л. М. Энтина. – 2-е изд., перераб. – М. : Норма, 2013. – 1056 с.

Вимоги та рекомендації до написання та захисту курсової роботи з дисципліни.

Загальні положення

В умовах посилення у сучасних умовах процесів глобалізації, а також беручи до уваги євроінтеграційні прагнення України, виникає необхідність вивчення основних категорій країнознавства, в тому числі шляхом надання характеристики політичної, економічної, соціальної та правової систем держав світу та надання країнознавчої характеристики зазначених держав.

Виконанню цього завдання сприяє виконання студентами курсової роботи з дисципліни «Країнознавство».

Курсова робота, яка є одним з видів науково-дослідної роботи, виконується студентом протягом усього навчального року під керівництвом викладача, оформлюється відповідно до певних вимог та підлягає прилюдному захисту на засіданні відповідної кафедри.

Курсова робота є однією з найважливіших форм навчального процесу та має практичну спрямованість, оскільки надає студентові можливість сформувати навички самостійного пошуку, систематизації, аналізу і узагальнення літератури за визначеною темою; закріпити отримані теоретичні знання за спеціальністю; набути первинного досвіду науково-дослідницької роботи; виробити навички творчого пошуку, самостійного викладення матеріалу та аргументації своєї точки зору.

У результаті написання курсової роботи з дисципліни «Країнознавство» студент повинен вміти:

- самостійно працювати з навчальною та науковою літературою;
- проводити пошук та систематизацію матеріалу, отриманого у результаті вивчення теми курсової роботи;
- володіти методикою проведення наукового дослідження;
- робити науково обґрунтовані висновки з проведеної роботи;
- уміти обґрунтовано обстоювати свою позицію при публічному захисті курсової роботи;
- оформлювати курсову роботу відповідно до вимог діючого законодавства у сфері освіти та охорони права інтелектуальної власності.

Керівництво курсовими роботами

Керівництво курсовими роботами здійснюється викладачем відповідної кафедри.

До обов'язків наукового керівника належать:

- допомога студентові у обранні теми дослідження та складання його плану;
- допомога у виборі методики дослідження, пошуку навчальної, наукової та методичної літератури за обраною темою;
- проведення консультацій зі студентом за проблематикою роботи;
- контроль за ходом виконання роботи відповідно до затвердженого плану;
- перевірка роботи частинами та (або) в цілому, підготовка письмового відгуку із зазначенням недоліків у виконаній роботі;
- здійснення захисту та виставлення оцінки за курсову роботу.

В процесі підготовки курсової роботи студент може звертатися до свого наукового керівника, який зобов'язаний надавати студентові необхідну допомогу у розробці курсової роботи, визначенні послідовності її написання, рекомендувати основну та додаткову літературу та довідкові матеріали, проводити консультації зі студентом, контролювати хід виконання роботи.

Перевірка курсової роботи викладачем відбувається лише після реєстрації її на кафедрі. Перевірена робота з відгуком повертається студентові для усунення недоліків та підготовки до захисту, виправлення або написання нової роботи, у тому числі за новою темою.

Загальні вимоги до курсової роботи

Курсова робота виконується студентом у процесі навчання та має за мету удосконалити отримані ним теоретичні знання, привити студентові навички самостійної роботи з учбовою, науковою літературою та нормативною базою, створити передумови для навчання студента самостійно застосовувати отримані теоретичні та практичні знання за обраною темою дослідження. У процесі написання курсової роботи студент повинен продемонструвати навички роботи з різноманітною літературою, що стосується теми дослідження, робити обґрунтовані та вмотивовані висновки та рекомендації.

Курсова робота має містити ґрунтовний аналіз існуючих у науковій літературі точок зору з обраної теми. Курсова робота має бути правильно оформлена, тобто мати чітку структуру, правильно оформлені бібліографічні посилання на використані джерела та бібліографічний список таких джерел, висновки та рекомендації автора щодо подальших наукових розвідок з теми наукового дослідження.

Етапи виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи складається з наступних основних етапів:

- 1) Призначення теми.
- 2) Розробка плану курсової роботи.
- 3) Підбір наукової та навчальної літератури з теми курсової роботи.
- 4) Підготовка тексту та оформлення роботи.

5) Виконання рекомендацій викладача, зазначених у відзиві на курсову роботу, та підготовка до захисту.

6) Захист курсової роботи.

Тема курсової роботи обирається викладачем та затверджується на засіданні кафедри. Після затвердження зміна теми курсової роботи не допускається. Обравши тему курсової роботи, студент разом із викладачем визначає основні напрямки наукового пошуку, методику, основні етапи та строки виконання роботи. Не допускається призначення однієї теми курсової роботи декільком студентам.

План має бути розгорнутим, містити основні опорні пункти, розкриття змісту яких дозволить розкрити тему дослідження, виявити проблемні питання та намітити шляхи їх вирішення. План передбачає, як правило, від двох до чотирьох параграфів, назви та послідовність яких повинні відображати логіку дослідження теми. Параграфи мають складатися з двох-трьох питань, які б дозволили більш детально розкрити зміст кожного з параграфів. При цьому необхідно від загальних питань переходити до більш окремих. За такими ж правилами необхідно структурувати зміст кожного з параграфів. В процесі написання роботи план може бути скорегований.

Підбір наукової та навчальної літератури є одним з найголовніших етапів виконання курсової роботи й передбачає самостійний збір, систематизацію, аналіз спеціальної літератури (посібників, монографій, наукових статей, збірок тез виступів на конференціях, інтернет-ресурсів тощо) з обраної теми. При цьому звертається увага на застосування у процесі написання курсової роботи останніх наукових розробок, пов'язаних з проблематикою курсової роботи.

Підготовка тексту та оформлення курсової роботи полягає у її написанні та виконанні вимог до її оформлення, передбачених цими методичними рекомендаціями.

Виконання рекомендацій викладача, зазначених у відгуку на курсову роботу, та **підготовка до захисту** полягають у виправленні недоліків курсової роботи, зазначених у відзиві викладача, або, за наявності достатніх підстав (зокрема виявлення плагіату), - написанні курсової роботи на іншу тему. Підготовка курсової роботи до захисту передбачає опрацювання усього матеріалу роботи, виділення основних моментів (проблемних питань), на які слід звернути увагу при захисті, тощо.

Захист курсової роботи передбачає публічний виступ студента. Останній має вільно орієнтуватися в питаннях теми, давати вичерпні відповіді на поставлені при захисті запитання.

Слід звернути увагу на необхідність проведення цільових консультацій наукового керівника при виконанні курсової роботи з метою визначення плану курсової роботи, підбору

літератури та роботи над нею, визначення методики наукового дослідження та інших проблемних питань.

Структура курсової роботи

Курсова робота має містити: титульний лист, зміст, вступну частину, теоретичну частину, яка складається з декількох розділів (параграфів), висновки, та, за необхідності, додатки із зазначенням допоміжного матеріалу, необхідного для забезпечення повноти та цілісності сприйняття курсової роботи (схеми, таблиці тощо). Наприкінці роботи наводиться список використаних джерел.

Вступ є початковою частиною курсової роботи, з якої починається викладення матеріалу. Обсяг вступної частини, як правило, не повинен перевищувати 2 сторінок. Вступна частина містить обґрунтування вибору теми, ступінь її розробки у працях національних та зарубіжних учених (так званий «огляд літератури»), формулювання мети та завдань дослідження, визначення кола проблем, які підлягають вивченню та вирішенню.

Теоретична частина курсової роботи, яка складається з декількох самостійних розділів (параграфів), являє собою основну частину дослідження, його «експериментальний майданчик». Саме у теоретичній частині курсової роботи всебічно та глибоко аналізуються усі проблеми, які підлягають вивченню, послідовно та вичерпно розкривається тема дослідження. Студентові потрібно не лише висвітлити її проблеми та можливі шляхи їх вирішення, але й співставити їх, надати свою інтерпретацію, виразити свою точку зору, запропонувати своє рішення. Розділи курсової роботи доцільно розділити на більш «дрібні» за обсягом складові частини - параграфи, пункти тощо, при цьому чітко зазначивши ті питання, які висвітлюються в межах кожного розділу. Усі розділи курсової роботи мають бути пов'язаними один з одним за своїм обсягом (усього обсяг теоретичної частини курсової роботи має складати приблизно 25 сторінок). Сама робота має бути побудованою таким чином, щоб перехід від одного розділу (параграфу, пункту) до іншого був необхідним, щоб попередня інформація була пов'язана з наступною.

У **заклучній частині** (висновках) курсової роботи зазвичай зазначається на виконання поставленого студентом завдання та досягнення мети, поставленої у вступній частині, містяться основні результати проведеного дослідження, а також висновки, що їх зроблено автором на їх підставі. Окрім того, у заклучній частині обґрунтовуються можливості теоретичного ат практичного втілення отриманих результатів та шляхи подальших наукових розвідок з теми дослідження. Основні результати та висновки слід формулювати коротко, лаконічно та аргументовано, уникаючи зайвих слів та бездоказових тверджень. Заклучна частина, як правило, не перевищує 3-4 сторінок.

Список використаних джерел розміщується наприкінці курсової роботи, а посилання

на ці джерела - в тексті статті у квадратних дужках із зазначенням номера джерела у списку та цитованої сторінки відповідного видання (наприклад: [1, с. 27-29]) (див. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»). Зазвичай список використаних джерел це пронумерований арабськими цифрами перелік робіт в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв самих джерел (використаних книг, статей тощо).

Оформлення списку використаних джерел полягає у наступному. Використані в процесі роботи літературні джерела зазначаються наприкінці роботи після додатків (за їх наявності) у алфавітному порядку.

Усі джерела мають бути пронумеровані арабськими цифрами (наскрізна нумерація). Важливим при використанні інтернет-ресурсів є вказівка на електронну адресу.

Підготовлена та оформлена відповідно до вимог, що ставляться, курсова робота підписується студентом в кінці із зазначенням дати виконання, розміщується у папку із прозорим верхом та передається у встановлені строки на кафедру для реєстрації та наступної передачі науковому керівнику для її перевірки, складання відгуку та виставлення оцінки.

Підбір та вивчення літератури

Серед джерел, які можуть бути використані при написанні курсової роботи, слід виділити наступні: міжнародні документи; Конституція України як основний закон держави; нормативно-правові акти, а також інтернет-ресурси як одне з джерел.

При виборі літератури слід використовувати предметні та алфавітні *каталоги бібліотеки університету*, а також спеціальні бібліографічні довідники, тематичні збірки, наукові статті у журналах, збірках статей, тези доповідей на наукових конференціях, навчально-методичні посібники. Починати складання бібліографії потрібно з монографій та посібників, оскільки саме в них містяться основні положення наукової методології та методики дослідження, найважливіші теоретичні положення. Доцільним є складання так званої «картки» для окремого джерела, коли його дані (автори, рік видання, кількість сторінок тощо) відображаються у зошиті окремим рядком або на окремій картці. Це полегшує пошук цього джерела при підготовці до захисту курсової роботи.

Після збору літератури слід починати її вивчення. Спочатку слід ознайомитися зі змістом того чи іншого джерела, потім ретельно його вивчити та, за необхідності, занотувати (конспектувати) його основні положення (ідеї), наприклад, у «картці» джерела (про яку йшлося вище).

Конспектування того чи іншого джерела використовується для систематизації прочитаного матеріалу, коли аркуш розділяється на дві частини: в лівій частині зазначається та чи інша проблема, яка поставлена у розглядуваному джерелі та шляхи її вирішення, які

пропонує автор цього джерела, а у правій - шляхи вирішення цієї проблеми іншими ученими (із зазначенням посилання на джерело інформації). Обов'язковим при цьому є формулювання студентом власної точки зору на вирішення тієї чи іншої проблеми.

Повнота висвітлення проблем, пов'язаних з темою курсової роботи, дозволить виконати її на високому теоретичному рівні, глибоко оволодіти нормативним матеріалом. В тексті курсової роботи мають міститися основні проблеми, що стосуються теми роботи та які дозволяють більш повно розкрити її зміст.

Титульний аркуш

Титульний аркуш курсової роботи з дисципліни «Країнознавство» має наступний вигляд:

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Країнознавство»

Тема: «Країнознавча та державно-правова характеристика Португалії»

Виконав: студент групи 21 Іванов І. П.

Перевірив: доцент кафедри Петров І. С.

Загальна оцінка за курсову роботу	балів
Харків - 2020	

Анотація

Анотація розміщується у верхній частині другої сторінки курсової роботи. Вона містить вихідні дані роботи, короткі відомості про зміст роботи та перелік ключових слів, що їх використовують при пошуку у каталогах. Анотація дається на двох мовах - українській та російській. Приклад оформлення анотації:

АНОТАЦІЯ

Петров Є. О. Країнознавча та державно-правова характеристика Португалії (курслова робота). – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2020. – 32 с. (рукопис).

У курсовій роботі надана краєзнавча та державно-правова характеристика Португалії: історія, культура, релігія та традиції, географічне положення, державний устрій, політична, економічна, соціальна та правова система, міжнародні відносини, участь в міжнародних організаціях.

Ключові слова: державний устрій, географічне положення, політична система, суспільство.

Бланк оцінювання роботи

Після анотації на третьому аркуші курсової роботи розміщується бланк оцінювання. Він має такий вигляд:

Пункти оцінки	Максимальний бал	Оцінка наукового
Розділ 1		
Розділ 2		
Розділ 3		
Зміст роботи - разом:		
Захист роботи		
Усього балів		

Науковий керівник _____ Петров І. С.

(підпис)

Зміст

На наступному листі після титульного аркушу курсової роботи слід зазначити її зміст. Він складається з глав, розділів, підрозділів (параграфів), послідовність яких має бути логічно виправданою та відбивати структуру роботи. Назви розділів мають відображати суть проблеми, що її вирішує автор. Усі розділи мають бути відносно пропорційними за обсягом. Навпроти кожного розділу (підрозділу, параграфу) зазначаються сторінки. Заголовки, вказані у змісті, мають точно відповідати заголовкам у тексті роботи. Приклад оформлення змістової частини курсової роботи:

Зміст	Стор.
Вступ	3
Розділ 1. Країнознавча характеристика Португалії .	4-10
1.1.	 4-7
1.2.	8-10
Розділ 2. Державно-правова характеристика	
.....	 10-32
2.1.	 10-15
2.2.	21-25
2.3.	25-28
Висновки	 29-30
Список використаних джерел	 31-32

Вступ до курсової роботи

У вступі до курсової роботи з дисципліни «Країнознавство» послідовно зазначається наступна інформація:

1. Обґрунтування вибору теми та її актуальність для теоретичних та практичних потреб;
2. Ступінь вивчення проблеми;
3. Об'єкт дослідження;
4. Предмет дослідження
5. Мета та завдання роботи;
6. Методика дослідження.

Вибір теми дослідження обумовлений її актуальністю для теорії та практики. В роботі слід зазначити, що проблема, над якою працює автор, потребує свого вирішення і це вплине на подальший стан теорії та практику застосування результату вирішення цієї проблеми. Визначення **актуальності** теми курсової роботи має бути коротким, але змістовним. Слід уникати «розпливчастих» формулювань та речень.

Зазначення на **ступінь вивчення проблеми** є важливим елементом курсової роботи та впливає на доцільність її подальшої розробки, адже дозволить виділити не вирішені раніше частини певної проблеми, надати їм оцінку та у подальшому навести свій варіант їх вирішення. Також слід вказати (шляхом перерахування) національних та зарубіжних авторів, які працювали над вирішенням проблеми, тобто здійснити так званий «огляд літератури» з даної проблеми.

Об'єкт дослідження складають суспільні відносини, процес або явище, які породжують проблемну ситуацію та обрані для вивчення. В курсовій роботі слід зазначити, що саме є *об'єктом дослідження*. Наприклад, «об'єктом дослідження є політична система США».

Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта. Предмет та об'єкт дослідження співвідносяться як ціле та частина, як загальне та окреме. Саме предмет визначає тему дослідження. Наприклад, в межах зазначеного об'єкту (політична система США) предметом дослідження можуть бути суб'єкти політичної системи США.

Мета - це той кінцевий результат, до якого прагне студент, досліджуючи те чи інше питання, вирішуючи певну проблему. Зазвичай метою дослідження є з'ясування сутності того чи іншого явища, визначення його поняття, формулювання рекомендацій.

Завдання дослідження пов'язане із тими діями, які потрібно вчинити для досягнення поставленої мети, вирішення проблеми.

Методика дослідження полягає у визначенні у вступі до курсової роботи та

використанні у її змісті тих методів (способів), за допомогою яких може бути вирішене те чи інше завдання. Це загальнофілософський (діалектичний) метод, історичний, порівняльний, системно-структурний, аналізу та синтезу, узагальнення тощо.

Основна частина курсової роботи

Основна частина курсової роботи є найбільшою за обсягом. Вона є «ядром» курсової роботи. Тому на основну частину відводиться не менше 2/3 усієї роботи. Курсова робота оформлюється у вигляді рукопису, який містить постановку проблеми, її вирішення та основні результати дослідження. Текст роботи має продемонструвати:

- знайомство автора з основною літературою з теми дослідження;
- уміння автора виділити проблему та визначити методи її вирішення;
- уміння послідовно викласти сутність питань, що їх розглядає автор;
- володіння відповідним понятійним та термінологічним апаратом;
- рівень володіння науковим стилем викладення дослідження.

Текст курсової роботи викладається за допомогою комп'ютера на одній стороні листа білого паперу формату А4. При цьому використовуються такі поля: верхнє та нижнє - 2 см., ліве - 3 см., праве - 2 см. Шрифт набору - «Times New Roman», 14 кегль, міжрядковий інтервал - полуторний. Одна строка містить не більше 60 знаків (букв тощо). Кількість строк на сторінці не має перевищувати 30, а загальна кількість знаків на одній сторінці становить близько 1800.

У тексті роботи (після титульного аркушу) слово «Зміст» пишеться в центрі строки без крапки. Слово «Розділ» пишеться з вирівнюванням посередині напівжирним текстом; після цього, з відступом в одну строку, великими літерами напівжирним текстом вказується його назва. Нижче, з відступом у одну строку, зазначається через крапку номер підрозділу (параграфу) (наприклад, **1.1.** або **§ 1.**) з відповідною назвою, яка пишеться напівжирним текстом маленькими літерами (окрім заголовної літери назви). Далі з відступом у одну строку пишеться текст роботи. Крапка після номеру розділу, його назви, а також після назви підрозділу не ставиться.

При виконанні курсової роботи необхідно дотримуватися рівномірної контрастності та чіткості зображення, букви, цифри тощо мають бути чіткими, однаково чорними по усьому тексту. Для акцентування уваги на певних термінах, визначеннях, специфічних особливостях того чи іншого правового явища допускається застосування шрифту різної гарнітури (напівжирний, курсив), підкреслювання тощо.

Кожну частину курсової роботи (вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел) слід починати з нової сторінки.

Кожен абзац повинен починатися з абзацу. Відступ абзацу - 1,25 см. від краю лівої межі тексту. Кожен абзац має містити закінчену думку автора і складатися, як правило, з 56 речень. Перенос слів не допускається. Слід уникати залишення на останній строчці абзацу одного слова. У цьому випадку краще змінити формулювання речення таким чином, щоб на останній строчці абзацу залишалось не менше трьох-чотирьох слів.

Опечатки та інші неточності, виявлені у процесі виконання роботи, належить виправляти заклеюванням, підчисткою або зафарбовуванням с наступним нанесенням виправленого тексту чорними чорнилами. Кількість виправлень на одній сторінці - не більше трьох.

Усі аркуші курсової роботи (за виключенням титульного аркушу) нумеруються арабськими цифрами, як правило, внизу аркушу. При цьому першим аркушем є титульний лист, який враховується до загальної нумерації сторінок курсової роботи (титульний аркуш не нумерується).

Загальний обсяг курсової роботи - 25-30 сторінок.

Курсова робота повинна мати правильно оформлений науковий апарат: посилання на літературні джерела, цитування і т. ін. Цитати, посилання, список літератури мають відповідати наступним вимогам: необхідно вказувати прізвище та ініціали автора (-ів) роботи; повну назву роботи (книги, статті тощо); місце та рік видання роботи, а також сторінки роботи.

Суворість та чіткість цитування, правильне оформлення посилань є ознакою дійсно наукової роботи. Студент зобов'язаний наводити посилання на літературні джерела, інтернет-ресурси, матеріали з яких використані ним при написанні курсової роботи. При цьому у випадку дослівного (прямого) цитування необхідним є виставлення дужок; при непрямому цитуванні дужки не проставляються.

Посилання являє собою цифрову вказівку в тексті курсової роботи, яке так би мовити «відсилає» читача до іншої роботи, матеріали якої застосовано при написанні курсової роботи. Посилання на джерело обов'язкове при використанні літературних даних, цитат, висновків, а також матеріалів інтернет-ресурсів. Посилання на такі джерела в тексті курсової роботи здійснюється шляхом проставляння у квадратних дужках цифри, яка відповідає порядковому номеру джерела в списку використаних джерел. Наприклад: [4, с. 30], де перша цифра означає номер джерела у списку використаних джерел, а друга цифра - номер сторінки джерела. При повторному використанні джерела, на яке вже посилався студент при написанні роботи, на нього слід також робити посилання, скільки б разів не здійснювалося таке використання.

Увага ! Недопустимим є запозичення тексту із літературних джерел без посилання на автора тексту (плагіат). При виявленні плагіату курсова робота повертається

студентові та йому пропонується інша тема роботи.

Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел розміщується в кінці курсової роботи. Зазвичай це пронумерований арабськими цифрами перелік робіт у алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв самих джерел (використаних книг, статей, нормативно-правових актів тощо). Роботи одного автора розміщуються відповідно до алфавіту назв або хронологією написання цих робіт. При оформленні списку використаних джерел відомості про них наводяться відповідно до правил бібліографічного опису.

Заклучна частина курсової роботи

Заклучна частина роботи – це коротке (2-3 сторінки) резюме з усього змісту курсової роботи. У ній вміщуються висновки, що показують, якою мірою вирішено завдання й досягнуто мети, сформульованої у вступі. Висновки мають відповідати поставленій у вступі меті та завданню. В цілому, одній поставленій меті (завданню) має відповідати один-два висновки (пропозиції).

Висновки можуть мати теоретичний та практичний характер. У будь-якому випадку теоретичні та практичні рекомендації мають відповідати поставленим у вступі меті (завданням) та матеріалу, викладеному у основній частині роботи. Не слід при цьому наводити новий фактичний матеріал й робити висновки та давати не обґрунтовані належними доказами й не мотивовані нормами цивільного законодавства рекомендації.

Висновки мають бути короткими, стисними, містити чіткі формулювання, визначення, бути логічно пов'язаними з основним змістом курсової роботи. Не допускаються розпливчасті висновки та формулювання.

Слід позначати висновки словами «по-перше», «по-друге» і т. д., або «перше», «друге» й інше. Висновки мають бути обґрунтованими. Тобто кожне твердження, що його покладено у основу висновку, має свою логічну підставу, яку позначають словами «тому що», «оскільки».

Подання курсової роботи до захисту

Перед здачею курсової роботи науковому курівникові її слід ретельно вичитати та відредагувати. Для цього роботу необхідно уважно прочитати декілька разів на предмет виявлення граматичних, стилістичних помилок, неточностей, перевірити правильність цитат і посилань на роботи інших авторів, відповідність назв розділів (підрозділів, параграфів тощо) змісту роботи, а також правильність оформлення списку використаних джерел. Після цього її слід роздрукувати та подавати на кафедру для реєстрації та захисту.

Розпечатаний текст потрібно підшити у пластикову папку та передати на кафедру для реєстрації в строки, визначені науковим керівником, проте не пізніше ніж за три тижні до

початку сесії. Дата отримання курсової роботи обов'язково фіксується методистом кафедри на титульному аркуші. Робота, здана з порушенням вказаних строків або не зареєстрована на кафедрі, вважається неподаною, а за неї виставляється загальна оцінка «нуль». Студент, який не здав або не захистив курсову роботу, не допускається до складання екзамену з дисципліни «Країнознавство». В період екзаменаційної сесії курсові роботи не приймаються та не перевіряються.

Строк перевірки та рецензування курсової роботи з моменту передачі її на кафедру складає 10 робочих днів. Протягом цього строку науковий керівник перевіряє роботу, складає на неї відгук та призначає день захисту роботи.

Робота з відгуком на курсову роботу та підготовка до її захисту

Якщо курсова робота після перевірки допущена до захисту, то студент, ознайомившись з відгуком викладача, усуває всі критичні зауваження. Матеріал з усунення зауважень повинен бути оформлений письмово й представлений студентом при захисті курсової роботи.

Якщо курсова робота не допущена до захисту, тоді студент пише повторну роботу, повністю виправляючи зазначені недоліки, й надає роботу на перевірку з позначкою «Повторна» разом з первісною роботою та зауваженнями.

Для того щоб отримати допуск до захисту, при написанні роботи необхідно уникати наступних недоліків:

1. Відхід від теми, коли назва роботи, її структура та фактичний зміст не співпадають.
2. Дослівне списування матеріалу з базового підручника, з інших книг й чужих матеріалів.
3. Механічне копіювання курсових робіт й рефератів з Інтернету, що порушує найважливішу вимогу до курсових робіт - самостійність. При встановленні факту копіювання робота не допускається до захисту.
4. Обсяг роботи перевищує рекомендований (25-30 аркушів).
5. Відсутність логіки, слабкий зв'язок однієї думки з іншою, безсистемне викладення матеріалу.
6. Повтор одних й тих самих положень, стилістичні похибки.
7. Невміння правильно використовувати службові слова, які надають чіткості та структурованості матеріалу, який викладається («отже», «далі», «потім», «по-перше», «нарешті» та інше).
8. Розгляд суті проблеми у вступі, хоча зазначений розділ роботи для цього не передбачений.
9. Використання застарілого фактичного й статистичного матеріалу, який не відображає сучасні явища.

10. Неправильно пронумеровані сторінки змісту й не повністю виділені розділи у тексті (тільки цифрами, без назви).

11. Кожний розділ повинен починатися з окремої сторінки.

12. Зноски на джерела в тексті повинні бути практично на кожній сторінці, з вказівкою номерів сторінок джерел й можливістю відрізнити свій текст від запозиченого.

13. Відсутній зв'язок посилань на літературу з переліком джерел (є посилання - відсутнє джерело, є джерело - відсутнє посилання).

14. Перелік використаних джерел не містить всіх реквізитів джерела.

Захист курсової роботи

Захист курсових робіт студентів проводиться науковим керівником.

На захисті курсової роботи студент повинен вільно орієнтуватися в будь-якому питанні своєї теми, знати визначення, категорії й терміни. Окрім того, студент повинен дати вичерпні відповіді на питання викладача під час захисту.

Необхідно показати і доказати, що робота написана студентом самостійно. Якщо під час захисту курсової роботи з'ясується, що студент не є її автором, захист припиняється, і студент зобов'язаний написати роботу з іншої теми.

Процедура захисту є наступною:

1) науковий керівник пише відгук, в якому відмічаються як позитивні моменти, так і недоліки підготовленої роботи;

2) при індивідуальній бесіді наукового керівника і студента обговорюється змістовний бік недоліків, можливі причини й надаються рекомендації про недопущення надалі подібних помилок;

3) керівник формулює 2-4 питання з теми курсової роботи й аналізує відповіді студента;

4) за результатами перевірки й індивідуальної бесіди він оцінює курсову роботу;

5) захист окремих курсових робіт може бути винесений на засідання викладачів кафедри (комісію), студентського наукового гуртка кафедри, студентську наукову конференцію.

Позитивне оцінювання курсової роботи виставляється в відомість та залікову книжку студента, а по закінченні університету - в додаток до диплома. У випадку незадовільної оцінки студент повинен написати курсову роботу з нової теми або, якщо дозволить науковий керівник, доопрацювати повернену роботу.

Курсова робота оцінюється до 20 балів і ці бали входять до загальної кількості балів поточного контролю за семестр.

Курсова робота студенту не повертається й зберігається в архіві.

Теми курсових робіт

Студент самостійно обирає будь-яку країну світу та в курсовій роботі дає її краєзнавчу та державно-правову характеристику: історія, культура, релігія та традиції, географічне положення, державний устрій, політична, економічна, соціальна та правова система, міжнародні відносини, участь в міжнародних організаціях тощо.

1.3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, після атестаційного моніторингу знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Перелік питань до заліку та екзамену

Перелік питань до заліку

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.
7. Географічне положення держав світу.
8. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова).
9. Основні теорії походження держави (психологічна, теорія насильства, теологічна, біологічна).
10. Історичні типи держави.
11. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші).
12. Функції держави.
13. Сутність сучасної держави.
14. Поняття суверенітету держави.
15. Поняття суверенітету народу.
16. Поняття суверенітету нації.
17. Громадянське суспільство та держава.
18. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
19. Політична система суспільства та держава.
20. Елементи політичної системи суспільства.
21. Поняття та структура форми держави. Види державного правління.
22. Конституційна монархія як форма державного правління.

23. Парламентська республіка як форма правління.
24. Президентська республіка як форма правління.
25. Абсолютна монархія як форма державного правління.
26. Поняття та види форми державного устрою держави.
27. Унітарна держава: поняття, ознаки, приклади.
28. Федерація: поняття, ознаки, приклади.
29. Конфедерація та союз: поняття, ознаки, приклади.
30. Поняття та види політичного режиму держави.
31. Демократичний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
32. Авторитарний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
33. Поняття партії та види партійних систем світу.
34. Поняття референдуму та його види.
35. Пропорційна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
36. Мажоритарна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
37. Поняття та види виборчих систем.
38. Поняття та види політичних партій.
39. Функції політичних партій.
40. Поняття виборчого права (суб'єктивне та об'єктивне). Значення виборів.

Перелік питань до екзамену:

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

7. Географічне положення держав світу.
8. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова).
9. Основні теорії походження держави (психологічна, теорія насильства, теологічна, біологічна).
10. Історичні типи держави.
11. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші).
12. Функції держави.
13. Сутність сучасної держави.
14. Поняття суверенітету держави.
15. Поняття суверенітету народу.
16. Поняття суверенітету нації.
17. Громадянське суспільство та держава.
18. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
19. Політична система суспільства та держава.
20. Елементи політичної системи суспільства.
21. Поняття та структура форми держави. Види державного правління.
22. Конституційна монархія як форма державного правління.
23. Парламентська республіка як форма правління.
24. Президентська республіка як форма правління.
25. Абсолютна монархія як форма державного правління.
26. Поняття та види форми державного устрою держави.
27. Унітарна держава: поняття, ознаки, приклади.
28. Федерація: поняття, ознаки, приклади.
29. Конфедерація та союз: поняття, ознаки, приклади.
30. Поняття та види політичного режиму держави.
31. Демократичний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
32. Авторитарний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
33. Поняття партії та види партійних систем світу.
34. Поняття референдуму та його види.
35. Пропорційна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
36. Мажоритарна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
37. Поняття та види виборчих систем.
38. Поняття та види політичних партій.
39. Функції політичних партій.
40. Поняття виборчого права (суб'єктивне та об'єктивне). Значення виборів.

41. Країнознавча характеристика республіки Молдова (географічне положення, населення, економічний розвиток).
42. Країнознавча характеристика республіки Білорусь (географічне положення, населення, економічний розвиток).
43. Країнознавча характеристика України (географічне положення, населення, економічний розвиток).
44. Країнознавча характеристика Німеччини (географічне положення, населення, економічний розвиток).
45. Країнознавча характеристика Канади (географічне положення, населення, економічний розвиток).
46. Країнознавча характеристика республіки Куба (географічне положення, населення, економічний розвиток).
47. Країнознавча характеристика Великобританії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
48. Країнознавча характеристика Франції (географічне положення, населення, економічний розвиток).
49. Країнознавча характеристика Сполучених Штатів Америки (географічне положення, населення, економічний розвиток).
50. Країнознавча характеристика Японії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
51. Країнознавча характеристика КНР (географічне положення, населення, економічний розвиток).
52. Країнознавча характеристика Мексики (географічне положення, населення, економічний розвиток).
53. Державний устрій України.
54. Державний устрій республіки Білорусь.
55. Державний устрій Німеччини.
56. Державний устрій Франції.
57. Державний устрій Великобританії.
58. Державний устрій США.
59. Державний устрій Японії.
60. Державний устрій Республіки Куба.
61. Державний устрій Республіки Молдова.
62. Державний устрій КНР.
63. Система державних органів України.

64. Система державних органів в Республіці Білорусь.
65. Система державних органів в Республіці Молдова.
66. Система державних органів у Франції.
67. Система державних органів в Німеччині.
68. Система державних органів в Японії.
69. Система державних органів в КНР.
70. Система державних органів в США.
71. Система державних органів Мексики.
72. Законодавча влада Японії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
73. Законодавча влада КНР (порядок обрання, повноваження та строк дії).
74. Законодавча влада Великобританії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
75. Система державних органів Великобританії.
76. Законодавча влада України (порядок обрання, повноваження та строк дії).
77. Законодавча влада США (порядок обрання, повноваження та строк дії).
78. Законодавча влада Франції (порядок обрання, повноваження та строк дії).
79. Законодавча влада Німеччини (порядок обрання, повноваження та строк дії).
80. Законодавча влада Республіки Білорусь (порядок обрання, повноваження та строк дії).
81. Законодавча влада Республіки Куба (порядок обрання, повноваження та строк дії).
82. Законодавча влада Республіки Молдова (порядок обрання, повноваження та строк дії).
83. Виконавча влада України (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
84. Виконавча влада Республіки Білорусь (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
85. Виконавча влада Республіки Молдова (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
86. Виконавча влада Великобританії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
87. Виконавча влада США (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
88. Виконавча влада КНР (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
89. Виконавча влада Японії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
90. Виконавча влада Франції (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
91. Виконавча влада Німеччини (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
92. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні.
93. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Японії.

94. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Німеччині.
95. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Франції.
96. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування США.
97. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування КНР.
98. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Великобританії.
99. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в країнах СНД.
100. Конституції країн світу: загальна характеристика, основні положення, приклади.

Завдання семестрових екзаменів:

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма Міжнародна інформація та міжнародні комунікації

Семестр 4-й

Форма навчання денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Навчальна дисципліна: **КРАЇНОЗНАВСТВО**

Екзаменаційний білет № 1

1. Тестове завдання (40 балів, тобто по 1 балу за кожну правильну відповідь з 40 тестових завдань).

Затверджено на засіданні кафедри

міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

протокол № __ від «__» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (Л. В. Новікова)

підпис

Екзаменатор _____ (О. А. Файєр)

підпис

